

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра фармації та фармакології

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
«Фармакотерапія з фармакокінетикою»
підготовки Магістра
Галузі знань 22 – Охорона здоров'я
спеціальності 226 – Фармація, промислова фармація
Освітньо-професійної програми – Фармація

Луцьк – 2023

Силабус освітнього компонента «**Фармакотерапія з фармакокінетикою**» підготовки магістра, галузі знань 22 – Охорона здоров'я, спеціальності 226 – Фармація, промислова фармація, форма навчання – денна, за навчальним планом, затвердженим 2020 р.

Розробник: Волошенюк Т.В., старший викладач кафедри фармації та фармакології

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: д.фар.н., проф. Федоровська М.І.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фармації та фармакології

Протокол № 1 від 5 жовтня 2023 р.

Завідувач кафедри:

д.фарм.н., проф. Федоровська М.І.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 22 - Охорона здоров'я Спеціальність: 226 - Фармація, промислова фармація Освітньо-професійна програма: «Фармація» освітній рівень: другий (магістерський)	Нормативний
Кількість годин / кредитів: 90 / 3		Рік навчання 2022-2023
		Семестр: 7-ий
ІНДЗ: <i>немає</i>		Лекції: 8 год
		Лабораторні: 28 год
		Самостійна робота: 48 год
Консультації: 6 год		
Форма контролю: <i>залік</i>		
Мова навчання	<i>українська</i>	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: *Волошенюк Тетяна Василівна*

Посада: *старший викладач (сумісник) кафедри фармації та фармакології*

Контактна інформація: +83099 640 8990 e-mail: Volosheniuk.Tetiana@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

Анотація курсу. Освітній компонент «Фармакотерапія з фармакокінетикою» належить до обов'язкових дисциплін професійної підготовки фахівців спеціальності «226 Фармація, промислова фармація», ОПП «Фармація», яка призначена для здобувачів вищої освіти денної форми навчання (4 р.н.) і передбачає набуття знань про основні симптоми і синдроми захворювань, види і методи раціональної і безпечної фармакотерапії хвороб, вміння використовувати набуті знання у практичній діяльності. На основі набутих знань і навичок у процесі вивчення цієї дисципліни студенти поглиблюють та удосконалюють знання з основних методів клінічного, лабораторного та інструментального обстеження пацієнтів, спільно з лікарем верифікують діагноз та опрацьовують основні принципи раціональної фармакотерапії найбільш розповсюджених та соціально значущих захворювань. На лабораторних заняттях студенти опановують навички розрахунку доз лікарських засобів для індивідуальної фармакотерапії, залежно від способу введення, тривалості застосування, вікових особливостей і функції печінки, нирок та інших органів і систем хворого, використовуючи для цього комп'ютерні програми та обладнання.

1. Предметом вивчення освітнього компонента «Фармакотерапія з фармакокінетикою» є сукупність методів лікування, що базуються на застосуванні лікарських засобів; раціональне лікування хворого (захворювання) лікарськими засобами. Цей напрям медицини опирається на досягнення теоретичної та експериментальної фармакології, клінічної фармакології, низки клінічних дисциплін, тісно пов'язаних з фармакотерапією.

2. Пререквізити:

Освітній компонент «Фармакотерапія з фармакокінетикою»:

а) базується на вивченні студентами латинської мови, медичної біології, нормальної та патологічної фізіології, біохімії, мікробіології, паразитології, генетики, вірусології та імунології, фармакології, фармакогнозії і медичної ботаніки, лабораторної та функціональної діагностики, першої лікарської допомоги, медичної і фармацевтичної етики та деонтології,

б) закладає основи вивчення студентами клінічної фармації, токсикологічної та судової хімії, фармацевтичної опіки, фармацевтичного менеджменту та маркетингу, фармакоелектроніки та інтегрується з цими дисциплінами і формує уміння у застосуванні знань з фармакотерапії в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності для першої лікарської допомоги;

в) закладає основи формування уявлень про загальний план медикаментозної терапії основних захворювань, окремих їх проявів та побічної дії ліків.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою вивчення освітнього компонента «Фармакотерапія з фармакокінетикою» є засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних основ і практичних умінь і навичок щодо формування у майбутнього фахівця з фармації знань про основні симптоми і синдроми, методи діагностики і принципи медикаментозної терапії найбільш розповсюджених захворювань людини. Досягнення мети дозволить підготувати студентів до практичної діяльності фармацевта.

Отримані знання допоможуть майбутнім спеціалістам надавати кваліфіковану консультацію при виборі ефективних і безпечних лікарських засобів різної спрямованості дії.

Основні **завдання** освітнього компонента «Фармакотерапія з фармакокінетикою»:

- засвоєння принципів оцінки ефективності і безпечності застосування лікарських засобів під час проведення фармакотерапії;
- ознайомлення з основними принципами медичної етики і деонтології, нормами поведінки фармацевта в клініці, взаємовідносинами фармацевта та лікаря;
- ознайомлення з основними типами медичної документації;
- опанування основними методами клінічного обстеження хворих, методами лабораторного та інструментального обстеження хворих;
- вивчення етіопатогенетичних особливостей найбільш поширених захворювань людини;
- засвоєння загальної синдромології та клінічної симптомології найбільш поширених захворювань у клініці внутрішніх хвороб;

- вивчення етіопатогенетичних особливостей найбільш поширених захворювань людини;
- засвоєння загальних синдромів та клінічних симптомів найбільш поширених захворювань у клініці внутрішніх хвороб;
- вивчення загальних принципів фармакотерапії найбільш поширених захворювань внутрішніх органів;
- засвоєння загальної методології та принципів вибору лікарських засобів для проведення ефективної та безпечної фармакотерапії, враховуючи індивідуальний стан хворого та фармакологічні особливості препарату;
- засвоєння принципів оцінки ефективності і безпечності застосування лікарських засобів під час проведення фармакотерапії.

4. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність (ІНТ): Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній фармацевтичній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовуючи, до фахової та не фахової аудиторії.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 1.** Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.
- ЗК 2.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 3.** Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- ЗК 4.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.
- ЗК 6.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
- ЗК 7.** Здатність до адаптації та дії у новій ситуації.
- ЗК 11.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

ФК 17. Здатність здійснювати моніторинг ефективності та безпеки застосування населенням лікарських засобів згідно даних щодо їх клініко-фармацевтичних характеристики, а також суб'єктивні ознаки та об'єктивні клінічні, лабораторні та інструментальні критерії обстеження хворого.

ФК 18. Здатність забезпечувати раціональне застосування рецептурних та безрецептурних лікарських засобів згідно з фізико-хімічними, фармакологічними характеристиками, біохімічними, патофізіологічними особливостями конкретного захворювання та фармакотерапевтичними схемами його лікування.

ФК 20. Здатність здійснювати консультування та фармацевтичну опіку під час вибору та відпуску безрецептурного лікарського засобу шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, показань та протипоказань керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого із врахуванням біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних особливостей лікарського засобу.

ФК 21. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених захворювань внутрішніх органів, попередження небезпечних інфекційних та паразитарних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями.

Програмні результати навчання згідно з вимогами освітньої програми:

ПРН 1. Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії, яка базується на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

ПРН 3. Дотримуватись норм санітарно-гігієнічного режиму та вимог техніки безпеки при здійсненні професійної діяльності.

ПРН 13. Планувати та реалізовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

ПРН 29. Використовувати дані клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень для здійснення моніторингу ефективності та безпеки застосування лікарських засобів.

ПРН 30. Визначати вплив факторів, що впливають на процеси всмоктування, розподілу, депонування, метаболізму та виведення лікарського засобу і обумовлені станом, особливостями організму людини та фізико-хімічними властивостями ЛЗ.

ПРН 32. Визначати переваги та недоліки лікарських засобів різних фармакологічних груп з урахуванням їхніх біофармацевтичних, фармакокінетичних та фармакодинамічних особливостей. Рекомендувати споживачам лікарські засоби з наданням консультативної допомоги.

5. Структура освітнього компоненту

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю/ Бали
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Лабор.	Конс.	Сам.р.	
VII СЕМЕСТР						
Тема 1. Предмет і завдання фармакотерапії, взаємозв'язок з іншими дисциплінами. Фармакокінетика як основа раціональної фармакотерапії. Формулярна система, її значення у забезпеченні раціональної фармакотерапії у закладах охорони здоров'я. Загальні відомості про захворювання, методи діагностики та лікування. Види фармакотерапії. Точки прикладання дії лікарських засобів, схеми фармакотерапії.	15	2	2	1	10	Т-2; РЗ/К-2; ВЛР-1
Тема 2. Фармакотерапія захворювань органів дихання (бронхіт, бронхіальна астма, хронічні обструктивні захворювання легень (ХОЗЛ), пневмонія).	7	-	2	-	5	Т-2; РЗ/К-2; ВЛР-1
Тема 3. Фармакотерапія туберкульозу та захворювань ЛОР-органів (ларингіт, фарингіт, риніт, синусит, ангіна, полінози, отит).	8	-	2	-	6	Т-2; РЗ/К-2; ВЛР-1
Тема 4. Фармакотерапія артеріальної гіпертензії та тромбозів.	8	2	1	-	5	Т-2; РЗ/К-2; ВЛР-1
Тема 5. Фармакотерапія атеросклерозу, ішемічної хворобисерця, серцевої недостатності, порушень ритму серця, захворювань периферичних судин.	7	-	2	-	5	Т-2; РЗ/К-2; ВЛР-1

Тема 6. Фармакотерапія захворювань органів шлунково-кишкового тракту (гастрит, пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки) та гепатобіліарної системи.	9	2	2	-	5	T-2; P3/K-2; ВЛР-1
Тема 7. Фармакотерапія захворювань нирок і ечовивідних шляхів.	7	-	1	-	6	T-2; P3/K-2; ВЛР-1
Тема 8. Розрахунок фармакокінетичних параметрів лікарських засобів при внутрішньосудинному і позасудинному введенні. Розрахунок армакокінетичних параметрів лікарських засобів при однократному та багатократному введенні.	2	-	2	-	-	T-2; P3/K-2; ВЛР-1
Тема 9. Фармакотерапія ревматичних хвороб, системних захворювань сполучної тканини та захворювань суглобів. Фармакотерапія алергічних станів.	2	-	2	-	-	T-2; P3/K-2; ВЛР-1
KP 1	1	-	1	-	-	T-5; P3/K-10
Тема 10. Фармакотерапія ендокринних захворювань.	4	2	2	-	-	T-2; P3/K-2; ВЛР-1
Тема 11. Зміна фармакокінетичних параметрів залежно від віку, статі і супутніх захворювань. Розрахунок фармакокінетичних параметрів лікарських засобів залежно від порушень функції печінки, нирок тощо.	5	-	2	1	2	T-2; P3/K-2; ВЛР-1
Тема 12. Фармакотерапія захворювань системи крові та злоякісних новоутворень.	3	-	1	2	-	
Тема 13. Фармакотерапія нервових захворювань (гостра Церебральна недостатність, епілепсія, хвороба Паркінсона, неврити).	3	-	2	1	-	T-2; P3/K-2; ВЛР-1
Тема 14. Фармакотерапія гнійно-септичних та інфекційних захворювань. Фармакотерапія шкірних захворювань та хвороб, які передаються статевим шляхом.	5	-	2	1	2	T-2; P3/K-2; ВЛР-1
Тема 15. Фармакотерапія в анестезіології та реаніматології, при гострих отруєннях.	3	-	1	-	2	T-2; P3/K-2; ВЛР-1

КР 2	1	-	1	-	-	Т-5; РЗ/К-10
Усього годин	90	8	28	6	48	100

*Форма контролю: КР – контрольна робота, Т – тести, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ВЛР – виконання лабораторної роботи, УВ – усна відповідь.

6. Тематичні плани

6.1. Тематичний план лекцій

№ за/п	Тема	К-сть годин
V SEMESTR		
1.	Предмет і завдання фармакоterapiї, взаємозв’язок з іншими дисциплінами. Фармакокінетика як основа раціональної фармакоterapiї. Формулярна система, її значення у забезпеченні раціональної фармакоterapiї у закладах охорони здоров’я.	2
2.	Фармакоterapiя артеріальної гіпертензії та тромбозів. Фармакоterapiя атеросклерозу, ішемічної хвороби серця, серцевої недостатності, порушень ритму серця, захворювань периферичних судин.	2
3.	Фармакоterapiя захворювань органів шлунково-кишкового тракту (гастрит, пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки) та гепатобіліарної системи.	2
4.	Фармакоterapiя ендокринних захворювань.	2
Усього:		8

6.2. Тематичний план практичних занять

№ за/п	Тема	К-ть годин
V SEMESTR		
1.	Предмет і завдання фармакоterapiї, взаємозв’язок з іншими дисциплінами. Фармакокінетика як основа раціональної фармакоterapiї. Формулярна система, її значення у забезпеченні раціональної фармакоterapiї у закладах охорони здоров’я. Загальні відомості про захворювання, методи діагностики та лікування. Види фармакоterapiї. Точки прикладання дії лікарських засобів, схеми фармакоterapiї.	2
2.	Фармакоterapiя захворювань органів дихання (бронхіт, бронхіальна астма, хронічні обструктивні захворювання легень (ХОЗЛ), пневмонія).	2
3.	Фармакоterapiя туберкульозу та захворювань ЛОР-органів (ларингіт, фарингіт, риніт, синусит, ангіна, полінози, отит).	2
4.	Фармакоterapiя артеріальної гіпертензії та тромбозів.	1
5.	Фармакоterapiя атеросклерозу, ішемічної хвороби серця, серцевої недостатності, порушень ритму серця, захворювань периферичних судин.	2
6.	Фармакоterapiя захворювань органів шлунково-кишкового тракту (гастрит, пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки) та гепатобіліарної системи.	2
7.	Фармакоterapiя захворювань нирок і сечовивідних шляхів.	1
8.	Розрахунок фармакокінетичних параметрів лікарських засобів при внутрішньосудинному і позасудинному введенні. Розрахунок фармакокінетичних параметрів лікарських засобів при однократному та багатократному введенні.	2
9.	Фармакоterapiя ревматичних хвороб, системних захворювань сполучної тканини та захворювань суглобів. Фармакоterapiя алергічних станів.	2
	КР 1	1
10.	Фармакоterapiя ендокринних захворювань.	2
11.	Зміна фармакокінетичних параметрів залежно від віку, статі і супутніх захворювань. Розрахунок фармакокінетичних параметрів лікарських засобів	2

	залежно від порушень функції печінки, нирок тощо.	
12.	Фармакотерапія захворювань системи крові та злоякісних новоутворень.	1
13.	Фармакотерапія нервових захворювань (гостра Церебральна недостатність, епілепсія, хвороба Паркінсона, неврити).	2
14.	Фармакотерапія гнійно-септичних та інфекційних захворювань. Фармакотерапія шкірних захворювань та хвороб, які передаються статевим шляхом.	2
15.	Фармакотерапія в анестезіології та реаніматології, при гострих отруєннях.	1
16	КР 2	1
Усього		28

6.3. Тематичний план самостійної роботи

№ за/п	Тема	К-ть годин
VII СЕМЕСТР		
1.	Роль і значення фармакотерапії в комплексному лікуванні різних захворювань.	5
2.	Значення методів обстеження хворого для діагностики і фармакотерапії.	5
3.	Оцінка прогнозу при пульмонологічних захворюваннях: пневмонія, бронхіт, бронхіальна астма. Роль фармацевта в підвищенні ефективності терапії хворих пульмонологічного профілю.	5
4.	Принципи вибору напрямків фармакотерапії в офтальмології, стоматології та оториноларингології. Роль фармацевта в профілактиці ускладнень фармакотерапії захворювань і ЛОР-органів, стоматологічних і очних хвороб.	6
5.	Оцінка прогнозу при ІХС, артеріальній гіпертензії, атеросклерозі. Критерії ефективності фармакотерапії цих захворювань.	5
6.	Принципи вибору напрямків фармакотерапії хронічної серцевої недостатності, порушень ритму серця, захворювань периферичних судин.	5
7.	Принципи вибору фармакологічних груп лікарських засобів в лікуванні захворювань шлунково-кишкового тракту.	5
8.	Принципи вибору фармакологічних груп лікарських засобів в лікуванні захворювань гепато-біліарної системи, нирок і сечовивідних шляхів та трактування критерію ефективності їх лікування.	6
9.	Принципи вибору напрямків фармакотерапії захворювань в акушерстві та гінекології, хірургії, анестезіології та реаніматології, шкірних та венеричних захворювань, при гострих отруєннях. Зміна фармакокінетичних параметрів лікарських засобів залежно від віку і статі.	6
Усього:		48

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента: студент повинен відвідувати лекції і лабораторні заняття. Пропущені без поважних причин заняття потрібно відпрацювати: підготувати конспект лекції, пройти опитування за темою лабораторного заняття, письмово оформити протокол лабораторного заняття.

Політика щодо академічної доброчесності: усі завдання студент повинен виконувати самостійно.

Політика щодо дедлайнів і перескладання: у випадку пропуску лекції без поважної причини студент готує конспект до наступного лабораторного заняття. До закінчення вивчення модуля студент повинен відпрацювати усі лабораторні заняття.

V. Підсумковий контроль

Вивчення освітнього компонента «Фармакотерапія з фармакокінетикою» здійснюється впродовж одного семестру на четвертому році навчання (7 семестр). За результатами поточної навчальної діяльності виставляється залік.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з фармакотерапії з фармакокінетикою на підставі результатів

виконання ним усіх видів навчальних робіт, передбачених навчальною програмою. Семестровий залік виставляється за результатами поточного контролю теоретичних знань, практичних вмінь і навичок. Якщо протягом семестру студент набрав 60 і більше балів, він може отримати залік, не складаючи його.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки (менше 60 балів) або за бажанням підвищити свій результат студент:

- може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати відповідну тему, шляхом написавши тесту, розв'язання ситуаційної задачі, усного опитування тощо);

- складає семестр залік, який включає весь навчальний матеріал освітнього компонента; при цьому він може набрати від 0 до 100 балів, де 60 балів і вище – задовільна /позитивна оцінка.

VI Розподіл балів і критерії оцінювання

1. Методи та засоби діагностики успішності

Відвідування лекцій (наявність якісного конспекту). Підготовка до практичних занять, усні допуски до лабораторних робіт; комп'ютерне тестування; письмова контрольна робота; якість виконання й оформлення лабораторних робіт та їх захист; письмові модульні контрольні роботи; якість виконаного індивідуального завдання.

2. Оцінювання виконання лабораторної роботи у поточному контролі для 7 семестрі

Семестр, к-сть лаб. занять	Вид роботи, бали			Загальний бал
	Тести	Виконання лабораторної роботи	Захист лабораторного заняття (контрольні питання, ситуаційні задачі та ін.)	
7 (14)	2	1	2	5

Допуск до виконання лабораторної роботи надається у випадку виконання тестових завдань у кількості не менше 75 % правильних відповідей.

Контрольна робота оцінюється у 15 балів.

Виконання тестових завдань оцінюється у 5 балів – 0,125 бала за тест (40 тестів).

Розв'язування ситуаційних задач оцінюється у 10 балів.

Оцінювання контрольної роботи у 7 семестрі

Форма контролю, бали		Загальний бал за КР
Тести, 40 питань	Опрацювання ситуаційної задачі, 2 задачі	
0,125 бала за 1 питання; сумарно – 5 балів	5 балів за 1 задачу; сумарно – 10 балів	15 балів

Оцінювання заліку у 7 семестрі

Вид роботи, бали		Загальний бал
Тести, 80 питань	Розв'язок ситуаційної задачі з обґрунтуванням призначення лікарських засобів, 2 задачі	
по 1 балу; сумарно – 80 балів	10 балів за 1 задачу; сумарно – 20 балів	100 балів

Перелік теоретичних питань для заліку:

1. Предмет і завдання фармакотерапії. Визначення фармакотерапії та її взаємозв'язок з медико-біологічними і клінічними дисциплінами. Значення фармакотерапії в комплексному

лікуванні різних захворювань. Удосконалення використовуваних та створення нових методик лікування хвороб.

2. Фактори, які впливають на взаємодію лікарських препаратів з біологічними системами і визначають кінцеву фармакотерапевтичну ефективність.

3. Принципи складання комбінацій лікарських засобів, засновані на знаннях етіології, патогенезу, і клінічного перебігу захворювання, а також фармакодинаміки і фармакокінетики лікарських препаратів.

4. Використання явищ синергізму (аддитивний, потенціюючий – односторонній, взаємний, фармакодинамічний, фармакокінетичний) та антагонізму (конкурентний, функціональний, фармакокінетичний) для посилення головної дії ліків та послаблення побічних і токсичних ефектів в умовах комбінованої терапії. Особливості взаємодії препаратів, які впливають на різні рівні регуляторних систем організму.

5. Побічна дія лікарських засобів: місцевоподразнювальна, алергічна реакція; токсикометаболічні реакції екзогенного (передозування, синергізм декількох препаратів), а також ендогенного (порушення біотрансформації, розподілу, виведення ліків, синергізм чи антагонізм з біологічно активними речовинами) походження; послаблення імунітету, дисбактеріоз, неврогенні реакції (психогенні, нейровегетативні. Лікарська залежність (психічна, фізична, толе рантність зміна особистості), медичні та соціальні аспекти боротьби з лікарською залежністю. Методи контролю за випадками виникнення побічної дії лікарських засобів у практиці. Визначення поняття “ризик лікування”.

6. Основні напрямки фармакотерапії: профілактична, етіотропна, патогенетична, симптоматична терапія, фармакосанація. Значення поєднання лікарської терапії з іншими видами лікування дієтотерапією, фізіотерапією, бальнеотерапією психотерапією, працетерапією.

7. Визначення фармакологічних груп препаратів, напрямків і шляхів фармакотерапевтичного втручання при захворюваннях органів дихання (респіраторні захворювання органів дихання, бронхіальна астма, бронхіти, пневмонії). Принципи вибору окремих лікарських засобів у конкретній ситуації. Визначення напрямків терапії бронхо-легеневих запальних захворювань. Вибір шляхів уведення, лікарських груп препаратів у конкретній клінічній ситуації (хіміотерапевтичні, бронхолітичні, протизапальні, відхаркувальні, протикашльові, стимулятори дихання, десенсибілізуючі) та порівняльна характеристика їх терапевтичної цінності.

8. Профілактичне та лікувальне застосування засобів, що перешкоджають фіксації, проникненню і розвитку вірусів у клітині (інтерферон, ацикловір, ок-солін, кутизон, метисазон). Особливості фармакотерапії і вибір лікарських препаратів при пневмоніях, бронхітах. Схеми поетапної терапії бронхіальної астми.

9. Значення протиалергічних і бронхолітичних засобів, їх терапевтична ефективність при терміновій і систе-матичній терапії бронхіальної астми та астмоїдного бронхіту. Принципи вибору бронхолітиків при наявності супутніх захворювань, (артеріальна гіпертензія, виразкова хвороба та ін.). Можливість заміни препаратів у процесі лікування. Терапевтична цінність селективних β_2 -адреноміметиків.

10. Особливості фармакотерапії різних клінічних форм туберкульозу. Профілактика ускладнень лікарської терапії.

11. Основні напрямки фармакотерапії отоларінгологічних захворювань: отитів, фарингітів, лярингітів, ринітів. Особливості вибору лікарських засобів у практиці лікування хвороб вуха, горла і носа

12. Фармакотерапія захворювань серцево-судинної системи (атеросклероз, міокардити, ішемічна хвороба серця, гіпертонічна хвороба, серцева недостатність, аритмії, ревматизм). Принципи вибору окремих лікарських засобів у конкретній клінічній ситуації і методи контролю ефективності та безпеки здійснюваної фармакотерапії.

13. Значення атеросклерозу в розвитку серцево-судинних захворювань (ІХС, гіпертонічна хвороба). Сучасні схеми фармакотерапії дисліппротеїнемій. Визначення напрямків фармакологічного втручання при ІХС. Раціональні комбінації лікарських препаратів. Методи оцінки ефективності і безпеки фармакотерапії.

14. Визначення напрямків фармакотерапії гіпертонічної хвороби і гіпертензивних станів. Залежність ефективності гіпотензивних засобів від ступеня тяжкості і стадії гіпертонічної хвороби.

15. Порівняльна характеристика фармакологічних груп щодо терапевтичної цінності і принцип вибору окремих лікарських засобів при різних варіантах захворювання. Значення індивідуалізації доз та тривалості призначення лікарських препаратів для забезпечення 7 ефективної та безпечної терапії. Можливість заміни препаратів. Засоби симптоматичної терапії.

16. Вибір серцевих глікозидів для лікування серцевої недостатності в умовах клініки, амбулаторного призначення, надання швидкої і невідкладної допомоги. Принципи вибору серцевих глікозидів у конкретній клінічній ситуації і критерії оцінки ефективності і безпеки здійснюваної терапії. Профілактика передозування.

17. Напрямки та засоби боротьби з інтоксикацією серцевими глікозидами. Обґрунтування доцільності використання в комбінованій терапії серцевої недостатності анаболіків, вітамінних, діуретичних засобів, розчинів електролітів, засобів нейротропної дії. Обґрунтування вибору лікарських засобів боротьби з порушеннями ритму серця і напрямків фармакотерапії аритмій.

18. Застосування препаратів, які діють на порушений електролітний баланс міоцитів, пригнічують підвищену збудливість ектопічних вогнищ, які діють на мембранний потенціал. Використання серцевих глікозидів у лікуванні порушень ритму серцевої діяльності.

19. Застосування засобів, які впливають на нервову регуляцію діяльності серця. Призначення препаратів, що нормалізують обмінні процеси в міокарді. Порівняльна характеристика засобів, які використовуються для фармакотерапії порушень ритму серця. Принципи вибору лікарських засобів у конкретній клінічній ситуації

20. Захворювання шлунково-кишкового тракту (гастрити, коліт, виразкова хвороба, гепатити, холецистити, жовчокам'яна хвороба, панкреатити). Порівняльна характеристика терапевтичної цінності препаратів по фармакотерапевтичних групах: ферментні, протизапальні, стимулятори регенерації, антацидні, спазмолітичні, протимікробні, послаблюючі, протиблювотні. Принципи вибору лікарських засобів при конкретному захворюванні. Можливість взаємозаміни препаратів.

21. Принципи вибору та режим призначення лікарських засобів при захворюваннях нирок і сечовивідних шляхів (гломерулонефрит, цистит, пієлонефрит, сечокам'яна хвороба, спадкові та природжені хвороби нирок, гостра і хронічна ниркова недостатність). Попередження розвитку набряку легенів, серцево-судинної недостатності.

22. Визначення напрямків фармакотерапії при захворюваннях шлунка і кишечника (гастрити, коліти, ентерити). Значення засобів, які впливають на секреторну функцію шлунка, протизапальних, протимікробних, антацидних, ферментних препаратів, стимуляторів регенерації тканин. Роль симптоматичних засобів: протиблювотних, вітрогінних, послаблюючих, - у комбінованій терапії. Значення нейротропних засобів у терапії виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки. Принципи вибору лікарських засобів при конкретному захворюванні, можливість взаємозаміни препаратів.

23. Визначення цілей фармакотерапії захворювань печінки та підшлункової залози (холецистити, гепатити, панкреатити). Обґрунтування вибору лікарських препаратів: ферменти і антиферменти, протигістамінні, анальгезуючі, спазмолітичні, протимікробні, дезінтоксикаційні, протизапальні, стимулятори регенеративних процесів, жовчогінні, засоби корекції порушень електролітної і кислотно-лужної рівноваги, загальнотонізуючі та нейротропні засоби. Принципи вибору лікарських засобів у конкретній клінічній ситуації, можливість заміни препаратів у межах фармакологічної групи.

24. Визначення напрямків фармакотерапії гломерулонефриту. Обґрунтування і призначення кортикостероїдів, цитостатиків, протизапальних, проти-гістамінних та вітамінних препаратів, антагоністів кальцію, діуретиків, стероїдних анаболіків. Значення дієти і додержання водно-сольового режиму при фармакотерапії гломерулонефриту.

25. Визначення цілей фармакотерапії пієлонефриту, циститу і сечокам'яної хвороби, включаючи заходи щодо усунення інфекції, зниження інтоксикації, підвищення опірності організму, відновлення уродинаміки, корекції порушень водно-сольового обміну на кислотнолужної рівноваги.

26. Обґрунтування доцільності та режиму призначення антибіотиків, сульфаніламідів, нітрофуранів, кортикостероїдів, вітамінів, антигістамінних засобів, препаратів кальцію, настоїв

та відварів лікарських рослин, мінеральних вод, засобів, що сприяють виведенню уратів із організму.

27. Особливості фармакотерапії спадкових та природжених хвороб нирок. Обґрунтування заходів патогенетичної терапії гострої та хронічної ниркової недостатності: усунення причин недостатності, антибактеріальна терапія, призначення засобів для відновлення діурезу, водноелектролітної рівноваги, усунення гіперкаліємії, ацидозу, гіперазотемії; нормалізація обмінних процесів.

28. Попередження розвитку набряку легенів, серцево-судинної недостатності, еклампсії. Фази дії лікарських речовин в організмі. Основні фармакокінетичні процеси та їх характеристика. Розрахунок фармакокінетичних параметрів лікарських засобів залежно від способів та кратності введення

29. Фармакотерапія захворювань органів травлення та сечовиділення .Розрахунок фармакокінетичних параметрів лікарських засобів залежно від способів та кратності введення.

30. Визначення напрямків фармакотерапії запальних захворювань. Значення протизапальних - стероїдних і нестероїдних - препаратів, протимікробних. імунодепресантів. Принципи вибору лікарських засобів у клініці запальних захворювань та можливість заміни засобів в одній групі препаратів.

31. Визначення напрямків фармакотерапії алергічних станів: пригнічення вироблення антитіл і проліферації лімфоїдної тканини, зменшення вироблення протигістамінних антитіл. Принципи вибору лікарських засобів при конкретних алергозах (алергічні процеси в легенях, анафілактичний шок, набряк Квінке, синдром Лайела, алергічні контактні дерматити, астматичний статус, лікарська алергія).

32. Основні напрямки фармакотерапії колагенозів. Принципи вибору лікарських засобів в конкретній клінічній ситуації (системний червоний вовчак, системна склеродермія, дерматомиозит, ревматоїдний артрит).

33. Визначення напрямків і цілей фармакологічного втручання при проведенні фармакотерапії захворювань статевих органів у чоловіків (запальні захворювання сечовипускного каналу, статевого члена, передміхурової залози, сім'яного горбка, епідидеміти). Принципи вибору лікарських засобів у конкретній клінічній ситуації, можливість заміни препаратів.

34. Визначення напрямків і цілей фармакологічного втручання при проведенні фармакотерапії захворювань статевих органів у жінок (порушення менструального циклу, запалення піхви, ерозія шийки матки, запальні захворювання матки, маточних труб та яєчників). Принципи вибору лікарських засобів у конкретній клінічній ситуації.

35. Фармакотерапія ревматичних хвороб та системних захворювань сполучної тканини, захворювань суглобів та алергічних станів.

36. Визначення напрямків і цілей фармакологічного втручання при проведенні фармакотерапії ендокринних захворювань та порушень обміну речовин (цукровий і нецукровий діабет, токсичний зоб, подагра, гіпотиреоз, гіпертиреоз, гіперпаратиреоз, порушення кислотно-лужної рівноваги, гіповітамінози, гіпотрофія, патологічне ожиріння, виснаження, і гіпофізарний нанізм, акромегалія). Вибір лікарських засобів у конкретній клінічній ситуації.

37. Визначення напрямків і цілей фармакологічного втручання при проведенні фармакотерапії захворювань крові (анемії, порфірії, метгемоглобінемія, геморагічний діатез, тромбофлебіти). Значення засобів, що застосовуються при хворобах крові. Порівняльна характеристика препаратів за групами. Принципи вибору лікарських засобів при конкретній клінічній ситуації, можливість заміни препаратів.

38. Основні дані про етіологію та патогенез неврозів (психастенія, істерія, астено-вегетативний синдром, неврастенія) та психозів (шизофренія, епілепсія, маніакально-депресивний психоз). Можливі наслідки, ускладнення та визначення напрямків фармакотерапії при проведенні лікування цих захворювань. Вибір фармакологічних груп препаратів (седативні, снотворні, стимулятори центральної нервової системи, діуретики, анальгезуючі, спазмолітичні, судинорозширюючі, протисудомні, ноотропні, психостимулятори, антидепресанти).

39. Характеристика етіології та патогенезу невралгії, невритів, радикулітів. Клінічні симптоми, ускладнення. Визначення напрямків фармакотерапії даних хвороб. Вибір фармакологічних груп препаратів (анальгезуючі, протизапальні, подразнювальні, анестезуючі,

вітамінні тощо). Принципи вибору окремих лікарських засобів у конкретній клінічній ситуації для проведення ефективної та безпечної терапії.

40. Вплив транквілізаторів і седативних засобів на вегетативні реакції емоційного генезу, їх значення в терапії захворювань серцево-судинної системи, шлунково-кишкового тракту тощо.

41. Визначення напрямків і цілей фармакологічного втручання при проведенні фармакотерапії інфекційних захворювань. Етіологічна і симптоматична фармакотерапія.

42. Принципи хіміотерапії інфекційних захворювань. Фармакотерапія конкретних захворювань (кишкові, повітряно-краплинні, кров'яні, трансмісійні та зоонозні інфекції). Принципи хіміотерапії злоякісних новоутворень. Сучасні схеми хіміотерапії та їх обґрунтування. Фармакотерапія конкретних хвороб (рак молочної залози, рак щитовидної залози, рак ендометрія, саркома, лейкози).

43. Фармакотерапія ендокринної системи. Фармакотерапія в гематології та онкології, неврології та психіатрії. Фармакотерапія інфекційних та тропічних захворювань.

44. Визначення напрямків та цілей фармакологічного втручання при проведенні фармакотерапії захворювань статевих органів у чоловіків (запальні захворювання статевого члена, передміхурової залози, сім'яного горбка, епідидеміти, орхіти). Значення засобів, що застосовуються при захворюваннях статевих органів у чоловіків. Принципи вибору лікарських засобів при конкретній клінічній ситуації, можливість заміни препаратів.

45. Визначення напрямків та цілей фармакологічного втручання при проведенні фармакотерапії захворювань статевих органів у жінок (порушення менструального циклу - аменорея, гіпо- та гіперменструальний синдром; запальні захворювання піхви, шийки матки, гострий та хронічний ендометрит, маточних труб і яєчників; ерозія шийки матки; герпес, 10 кандидоз сечостатевих органів). Принципи вибору лікарських засобів при конкретній клінічній ситуації, можливість заміни препаратів.

46. Особливості фармакотерапії при вагітності та лактації. Сучасні схеми стимуляції пологів, терапії передчасних пологів. Фармакопрофілактика клімактеричних порушень. Можливі напрямки фармакотерапії патології шкіри та її дерматів.

47. Визначення фармакологічних груп лікарських препаратів для пригнічення вірусної, мікробної та грибової інфекції, зниження впливу запалення і алергії, захисту і сенсibiliзації до світла, підсушування, стимуляції заживлення тканин. Значення нейротропних засобів у лікуванні шкіряних хвороб. Принципи вибору лікарського засобу при конкретному захворюванні. Своєрідність лікарських форм у лікуванні шкіряних захворювань: мазі, пасти, аерозолі, лініменти, присипки. Основні принципи фармакотерапії окремих захворювань шкіри (екзема, псоріаз, піодерміти, дерматомікози).

48. Сучасні схеми фармакотерапії венеричних захворювань: сифіліс, гонорея, СНІД, хламідіоз, трихомонадоз, уретрити. Найважливіші напрямки фармакотерапії захворювань очей: гальмування алергічних реакцій, зниження мікробної та вірусної інфекції, засоби неспецифічної терапії, регуляція внутрішньоочного тиску і величини зіниці, пригнічення запальних реакцій та відчуття болю.

49. Вибір лікарських засобів при конкретному захворюванні і можливість взаємозаміни препаратів. Специфічні для офтальмології лікарські препарати, дозування і концентрація, лікарські форми. Основні принципи фармакотерапії окремих захворювань очей (кон'юнктивіти, кератити, іридоцикліти, глаукома). Фармакотерапія в анестезіології, реаніматології та хірургії

50. Особливості фармакотерапії в анестезіології. Загальне знечулення, інгаляційний та неінгаляційний наркоз; комбіновані методи загальної анестезії. Ускладнення після застосування наркозу. Основні задачі реаніматології. Методи оживлення організму людини, фармакотерапевтична стимуляція серцевої діяльності. Ускладнення та наслідки.

51. Особливості фармакотерапії в хірургії, в післяопераційний період. Ускладнення та наслідки. Визначення напрямків та цілей фармакотерапії в анестезіології, реаніматології та та хірургії (операційний стрес, грижа живота, апендицит, перитоніт).

52. Екстрена фармацевтична допомога при геморагічному, травматичному шоках та вогнепальних пораненнях під час бойових дій та при надзвичайних ситуаціях мирного часу.

53. Поняття шок. Види шоку. Стадії шоку. Клінічні ознаки шоку. Фармакотерапевтичне забезпечення при геморагічному шоці.

54. Сучасні кровоспинні засоби. Фармакотерапевтичне забезпечення при травматичному шоці. Сучасні знеболювальні засоби.

55. Основні клінічні синдроми при гострих отруєннях. Загальні принципи лікування гострих отруєнь (снодійними, психотропними засобами, наркотиками, нейролептиками, транквілізаторами, антидепресантами, психостимуляторами, аналептиками, алкоголем та його сурогатами, фосфорорганічними інсектицидами, М-холінолітиками, гангліоблокаторамн, зміїною отрутою та ін.). Вибір антидотних препаратів при конкретних отруєннях та особливості проведення реанімаційних заходів. Зміна фармакокінетичних параметрів лікарських засобів залежно від віку, статті.

VII. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VIII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Фармакотерапія. Підручник для студентів фарм. ф-тів /Ф24 [за ред. О.В.Крайдашенка, І.Г. Купновицької, І.М.Кліша, явя.Г.Лизогуба]. Вид.2. Вінниця: Нова Книга, 2013. 664 с. :іл.

2. Державний формуляр лікарських засобів.: Вип. 14 К., 2022

Додаткова література

1. Фармакотерапія: у 2 книгах. Книга 2: підручник (ВНЗ IV р. а.) / Б.А. Самура, А.С. Свінціцький, В.Ф. Москаленко та ін. 3-є вид., перероб. і допов. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2012. 792 с. іл. 18

2. Основи клінічної медицини: симптоми та синдроми в практичній фармації: навч. посіб. / І.А. Зупанець, С.Б. Попов, Ю.С. Рудик та ін.; за ред. В.П. Черних, І.А. Зупанця. Х.: Золоті сторінки, 2010. 92 с.

3. Нейко Є.М. Лікування основних захворювань внутрішніх органів. – Івано-Франківськ, 2001. 318 с.

4. Денисюк В.І., Денисюк О.В. Доказова внутрішня медицина: Підручник для студентів вищих мед. навч. закладів III–IV рівнів акред. Вінниця: ДП ДКФ, 2011. 928 с.

5. Зозуляк В.І. Фтизіатрія: Навч. посібник. Івано-Франківськ, 2006. 100 с.

6. Фармацевтична енциклопедія / Голова ред. Ради та автор передмови В.П.Черних.: Вид. 2-е, переробл. і допов., К. Моріон, 2010. 1632 с.

7. Фармакологія та клінічна фармакологія. Ч. 1. Побічна дія лікарських засобів та фармакологічний нагляд за безпекою застосування ліків в Україні / Чекман І.С., Вікторов О.П., Мазур І.А., Беленічев І.Ф., Горчакова Н.О. та ін. Запоріжжя-Київ: Вид-во ЗДМУ, 2007. 77 с.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України

www.moz.gov.ua

2. Державний експертний центр МОЗ України

www.pharma-center.kiev.ua

3. Спеціалізоване медичне інтернет-видання для лікарів, провізорів, фармацевтів, студентів медичних та фармацевтичних вузів

www.morion.ua

4. Всесвітня організація охорони здоров'я
5. Фармацевтична енциклопедія
6. Уніфіковані протоколи ведення хворих
7. Журнал фармакології та фармакотерапії

www.who.int

www.pharmencyclopedia.com.ua

www.moz.gov.ua

<https://journals.sagepub.com/home/pha>